

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВИХ ПОДІЙ

Формування системи економічної безпеки підприємства в умовах військових подій є складним завданням, яке виконується для забезпечення стійкості та неперервності діяльності. На основі аналізу інформаційного джерела [1-2] нами запропоновані наступні кроки, які можна ввести для створення такої системи.

Аналіз ризиків. Визначення можливих ризиків, пов'язаних з військовими подіями, таких як переривання постачання, зниження попиту, збитки від конфлікту та ін. Ретельний аналіз можливих загроз дозволить краще ними управляти.

Планування надзвичайних ситуацій. Розробка детальних планів дій для відповіді на можливість військових подій. Ці плани повинні включати процедури евакуації, забезпечення безпеки персоналу та майна, а також відновлення діяльності після завершення конфлікту.

Захист інформаційних систем. Забезпечення надійності інформаційних систем підприємства, включаючи заходи з кібербезпеки. Важливо забезпечити безпеку даних та мережі.

Створення кризового центру. Створення центру управління кризовими ситуаціями, де приймаються рішення та координуються дії під час військових подій.

Управління резервами та запасами. Забезпечення наявності запасів сировини, матеріалів та обладнання, які можуть стати критичними в умовах війни.

Евакуаційні плани. Розробка планів щодо евакуації персоналу та важливого обладнання у випадку загострення військових подій.

Співпраця з органами влади. Розвиток партнерств з органами влади для забезпечення безпеки підприємства та обмін повідомленнями у разі виникнення загроз.

Навчання персоналу. Підготовка персоналу до можливих надзвичайних ситуацій, включаючи навички реагування на військові загрози.

Адаптація стратегії. Гнучка зміни стратегії та бізнес-моделі у відповідь на зміни в економічних та політичних умовах під час військових подій.

Захист персоналу: забезпечення безпеки працівників та їхніх сімей в умовах загострення військових подій.

Ці кроки для будь-якого досліджуваного підприємства, що розташоване в територіальній громаді дозволить підвищити свою економічну безпеку в умовах військових подій та зменшити додаткові збитки. Важливо, щоб ця

система була гнучкою та оновлювалася відповідно до регулярних змін у ситуації.

В сучасних умовах запропоновано використовувати інноваційне безпеко орієнтоване управління розвитком громад. Під яким будемо розуміти підхід до управління, яке завдяки інноваціям та заходам безпеки сприятиме підвищенню стійкості та якості розвитку громади. Основні аспекти цього підходу включають наступні рішення.

Розробка стратегій економічної безпеки. Розвиток громади повинен обґрунтовуватися на стратегіях забезпечення економічної безпеки. Ці стратегії мають ефективні загрози та ризики та передбачати заходи для їх запобігання та ліквідації.

Інноваційні рішення для безпеки. Використання інноваційних технологій та методів для підвищення рівня безпеки. Наприклад, впровадження системи моніторингу та аналізу для виявлення можливих загроз та тимчасової реакції на них.

Партнерство і співпраця. Спільнота з іншими громадами, місцевими органами влади, неурядовими організаціями та бізнесом для спільного розвитку та впровадження інноваційних проектів, спрямованих на підвищення безпеки та розвиток громад.

Освіта та підвищення обізнаності. Проведення навчальних заходів та інформування громадян про можливості загрози та шляхи їхнього уникнення. Розуміння громадою питань безпеки може сприяти більш ефективному управлінню ризиками.

Інфраструктура безпеки. Розвиток інфраструктури, яка забезпечує безпеку громади, включаючи системи пожежної безпеки, захисту від стихійних лих, системи медичної допомоги тощо.

Залучення до прийняття рішень. Залучення громадян до процесу прийняття рішень щодо розвитку та безпеки громади. Це може бути здійснене через місцеві референдуми, громадське слухання та інші засоби.

Моніторинг та оцінка. Постійний моніторинг рівня безпеки та результатів інноваційних заходів. Це дозволяє своєчасно реагувати на зміни в ситуації та коригувати стратегії.

Інноваційне безпекоорієнтоване управління розвитком громади може сприяти створенню стійкої та процвітаючої громади, яка ефективно реагує на виклики та загрози, забезпечуючи високий рівень безпеки та комфорту для її головних стейкхолдерів: підприємств та мешканців.

Список використаних джерел:

1. Biloshkurskyi, M., Slatvinskyi, M., Korniienko, T., Shchur, R., & Yemets, O. (2021). Methodology for ranking old industrial regions in the context of sustainable development security. et al.(2021). Financial and security policies for sustainable development, 36-64.

2. Курепін В. М. Нормативно-правове забезпечення розвитку об'єднаних територіальних громад. // Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Розвиток

територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: 9 червня 2022 р., Миколаїв-с.Коблеве. – Миколаїв: МНАУ, 2022. – С.41-43.

Курепін Вячеслав Миколайович
Миколаївський національний аграрний університет, Україна
*кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
методики професійного навчання*

БЕЗПЕКОВІ ПОСЛУГИ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

В умовах війни питання безпеки, особливо внутрішньої, громадянами України подекуди сприймається як таке, щось неособливе. На часі, як міркують деякі питання євроінтеграції та політичні й економічні реформи – настане мир, буде вам безпека

Але ми розуміємо, незважаючи на жахіття війни, відчуття безпеки у громадян повинно тільки зростати [1]. Тому місцева влада вже зараз чимало робить можливого й неможливого для відчуття повної безпеки мешканців територіальних громад. Форми посилення безпеки громади шукають самостійно, все залежить від коштів місцевих бюджетів. Для підвищення рівня безпеки громадяни кооперуються/створюють місцеві громадські формування з поліцією, пожежниками, центрами безпеки тощо.

На початку 2022 року, в умовах війни до списку різноманітних формувань з охорони громадського порядку на місцевому рівнях долучилися й добровольчі формування територіальної громади – ДФТГ (Закон України «Про основи національного спротиву»). Мета безпеки об'єднує всіх, доречі: 1) на своїй території громада бажає мати більше безпеки; 2) на всі безпекові ініціативи місцева влада готова витратити кошти місцевих бюджетів.

Допомога самих громадян у впровадженні більше безпекових ініціатив - не виняток, а необхідність мінливих умов сьогодення [2]. Тому і виникають на місцях поруч з централізованою структурою, національної поліцією, громадські формування – муніципальна варта, добровольчі пожежні формування тощо. Слід зауважити, у питаннях громадської безпеки є правові проблеми. Зокрема, правове регулювання вищезгаданих суб'єктів є несистемним, містить багато прогалин і загалом не відповідає потребам часу. Всі форми участі громадян у безпекових формуваннях повинні мати чіткі визначення порядку їхнього утворення, повноважень, підзвітності, відповідальності. У повному вимірі, їх немає [3]. Тож наразі це питання стоїть гостро, особливо починаючи з 2022 року.

МВС та Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України у 2022 році напрацювали проєкт Національної концепції «Безпечна громада». У проєкті до безпекових заходів було віднесено превенцію та протидію правопорушенням, також громадам було наділено виконання широкого кола соціальних, економічних, технічних та інших питань. Іншими словами безпечна громада це, безпечний громадський простір, безпечне житло,